Bartholomeides Ladislav (1754-1825) :)

Vlastivedný bádateľ.

V rokoch 1772-1775 študoval na lýceu v Kežmarku, v rokoch 1781-1783 teológiu vo Wittenbergu. V rokoch 1776-1781 učiteľ v Rimavskej Bani, Ožďanoch a Ratkovej, od roku 1783 evanjelický farár v Ochtinej. Bartholomeidesov záujem o ľud bol motivovaný osvietensko-racionalistickými ideami. Autor viacerých slovenských geografických učebníc, historických, zemepisných a osvetových prác. V miestopise *Memorabilia provinciae Csetnek* (Pamätihodnosti Štítnika, 1799) sú zhrnuté state o spôsoboch obrábania pôdy, zvykoch a odeve tamojšieho ľudu. V diele *Notita Comitatus Gömöriensis* (Známosť o Gemerskej stolice, 1806-1808), badať vplyv *Notícií* Mateja Bela. Od neho prevzal aj názor o osídlení časti Slovenska (aj Gemera) českými husitmi, ktorý sa udržal do začiatku 20. storočia. Prevažnú časť etnografických údajov zaradil do kapitol o zamestnaní, obchode a kultúre ľudu. Opisuje v nich spôsoby obrábania pôdy, chov hospodárskych zvierat, domácu a remeselnú výrobu, železiarstvo a podiel podaného ľudu na ňom, intenzívny obchodný ruch, ktorý presahuje hranice stolice, rodinné zvyky, stravu a odev, ktorých kresby sú na ním vytvorenej mape Gemera. Kombinácia štúdia archívneho materiálu s údajmi, ktorý získal výskumom v teréne, mu umožnila charakterizovať hospodársku a sociálnu situáciu oblasti z nových aspektov. *Notitia Comitatus Gömöriensis* sú dodnes považované za najlepšiu vlastivednú monografiu 1. polovice 19. storočia. Dôsledné vyčlenenie najdôležitejších údajov o živote ľudu z vlastivednej problematiky do samostatných kapitol predstavuje dôležitý stupeň vývoja v procese formovania etnografie ako samostatnej disciplíny na Slovensku.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania